

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning om ändring av stadgarna för det gemensamma företaget Galileo i bilagan till rådets förordning (EG) nr 876/2002"

KOM(2006) 351 slutlig – 2006/0115 (CNS)

(2006/C 324/17)

Den 19 juli 2006 beslutade rådet att i enlighet med artikel 171 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ovan nämnda yttrande.

EESK:s presidium gav den 4 juli 2006 facksektionen för transporter, energi, infrastruktur och informations-samhället i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet.

Med hänsyn till ärendets brådskande karaktär utsåg Europeiska ekonomiska och sociala kommittén vid sin 430:e plenarsession den 26 oktober **Antonello Pezzini** till huvudföredragande och antog följande yttrande med 116 röster för och 2 nedlagda röster:

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén framhåller än en gång hur viktigt det är att satellitnavigeringsprogrammet Galileo blir framgångsrikt. EESK har haft tillfälle att i flera yttranden ⁽¹⁾ framhålla att Galileo är ett vetenskapligt och tekniskt projekt med stort symbolvärde för EU, framför allt med tanke på att det europeiska satellitnavigeringssystemet utgör en strategisk utmaning inte bara för det internationella satellitnavigerings- och satellitpositioneringssystemet, utan även för tjänster till näringslivet och för medborgarna, samhället och en europeisk industri med större internationell konkurrenskraft.

1.2 Enligt vår uppfattning är det avgörande att programmet Galileos strategiska värde blir allmänt erkänt, eftersom det är det största europeiska projekt som hittills genomförts inom ramen för ett offentlig-privat partnerskap och den första offentliga infrastrukturen med 30 satelliter i tre olika omloppsbanor, ägd av EU-institutionerna och med möjlighet att erbjuda en ny offentlig världsomfattande tjänst på en marknad som genomgår en kraftig ökning och med exakt positionering ⁽²⁾ i tid och rum över hela jordklotet.

1.3 Kommittén kan inte förneka sin oro över att utvecklingen och valideringen i omloppsbanan av satelliter och markutrustning har blivit så försenad. Denna fas skulle ha slutförts under ledning av det gemensamma företaget Galileo under

⁽¹⁾ Kommitténs yttrande om "Europeiska programmet om satellitbaserad radionavigation (Galileo)", EGT C 311, 7.11.2001, s. 19.
Kommitténs yttrande om "Förslag till rådets förordning om bildande av det gemensamma företaget Galileo", EGT C 48, 21.2.2002, s. 42.
Kommitténs yttrande om "Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – Rapport om läget för forskningsprogrammet Galileo i början av 2004", EUT C 302, 7.12.2004, s. 35.
Kommitténs yttrande om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om genomförande av installations- och driftsfaserna i det europeiska projektet för satellitbaserad radionavigation", EUT C 221, 8.9.2005, s. 28.
Kommitténs yttrande om "Programmet Galileo: att lyckas med inrättandet av Europeiska tillsynsmyndigheten".

⁽²⁾ Den internationella omsättningen på de marknader som använder sig av Galileos tjänster beräknas 2020 uppgå till 300 miljarder euro per år och omfatta tre miljarder mottagare. Endast inom EU beräknar man att 150 000 nya jobb kommer att skapas. Se kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet "Galileo-programmet – en lägesbeskrivning" (KOM(2006) 272 slutlig).

2006 men kommer i stället att pågå till början av 2009. De följande faserna, positionsbestämning av satellitkonstellationen, fullständig installation av markutrustningen och driften, särskilt i kommersiellt avseende, kommer inte att kunna slutföras förrän i slutet av 2010.

1.4 Kommittén håller helt med om att det är nödvändigt att undvika det resurs- och kompetenslöseri som skulle bli följden om man förlängde verksamheten för det gemensamma företaget Galileo, som hade i uppgift att genomföra hela utvecklings- och valideringsfasen efter det att Europeiska tillsynsmyndigheten för GNSS inrättats och börjat fungera i mitten av 2006, i enlighet med rådets förordning av den 12 juli 2004 ⁽³⁾.

1.5 Kommittén finner det dock "synnerligen viktigt att programmet Galileo blir framgångsrikt. En smidig övergång från det gemensamma företaget Galileo till tillsynsmyndigheten Galileo är således nödvändig". Detta framhölls i ett nyligen utarbetat yttrande, i vilket EESK framhåller att man bör garantera följande:

— Rättslig säkerhet i anslutning till överföringen av det gemensamma företagets verksamhet till tillsynsmyndigheten.

— Tillsynsmyndighetens befogenheter att ingripa i utvecklingsfasen.

⁽³⁾ Se EUT L 246, 20.7.2004. Tillsynsmyndigheten skall tillvarata det allmännas intressen i fråga om de europeiska programmen för satellitbaserad radionavigering (GNSS) och fungera som reglerande myndighet för dessa program. Tillsynsmyndighetens organ är styrelsen och den verkställande direktören. Styrelsen skall bestå av en företrädare som utses av varje medlemsstat och en företrädare som utses av kommissionen.

- Gemensamma lösningar på problem som uppstår i samband med avtalet mellan Europeiska rymdorganisationen (ESA) och gemensamma företaget eller i samband med överföringen av tredjeländers verksamhet (*) från gemensamma företaget till tillsynsmyndigheten.
- Tillräcklig och erfaren personal.
- De stater som handhar uppskjutningen av satelliterna i Galileo-systemet skall ha ett tydligt ansvar.

1.6 Kommittén stöder de principer som ligger till grund för förslaget om ändring av stadgarna för det gemensamma företaget (°), ett ärende som EESK fått på obligatorisk remiss i enlighet med artikel 171 i fördraget, och vill här framföra en rad kommentarer och rekommendationer.

1.6.1 När det gäller ändringarna av ovannämnda förordning anser kommittén att det inte räcker att föreslå ändringar – som vi för övrigt stöder – av stadgarna i bilagan. Även att följande krävs:

- Ändring i artikel 1 i förordningen: "Ett gemensamt företag enligt artikel 171 i fördraget bildas härmed för en period fram till den 31 december 2006 för genomförandet av utvecklingen av Galileoprogrammet och överföringen av denna verksamhet till tillsynsmyndigheten".
- Tillägg av ett sista stycke i artikel 1 i förordningen: "Från och med den 1 januari 2007 övertar tillsynsmyndigheten det upplösta gemensamma företags alla rättigheter och skyldigheter, även dem som härrör från avtalet med Europeiska rymdorganisationen (ESA)".
- Tillägg i bilagan om stadgarna för det gemensamma företaget, artikel 21, av följande bestämmelse: "Innan förfarandet för räkenskapsavslutning inleds skall avtal ingås med gemenskapen, när det gäller formerna för hur tredje länder som är medlemmar i gemensamma företaget och tredje länder som är medlemmar i ESA men inte i EU skall medverka i tillsynsmyndighetens verksamhet".

1.6.2 När det gäller tillsynsmyndigheten är det enligt kommitténs uppfattning mycket viktigt att ändra "tillsynsmyndighetens stadgar i syfte att föra in de uppdrag som överförs från det gemensamma företaget till tillsynsmyndigheten, t. ex. ledningen för den pågående utvecklings- och valideringsfasen, förvaltningen av den verksamhet som härrör ur EU:s forsknings- och utvecklingsramprogram samt uppföljningen och ledningen av den tekniska utvecklingen av det operationella systemet".

1.6.2.1 Tillsynsmyndigheten inrättades genom förordning (EG) nr 1321/2004 av den 12 juli 2004 och har sedan mitten av 2006 tillvaratagit det allmännas intressen i fråga om de europeiska programmen för satellitbaserad radionavigering, Egnos och Galileo, och fungerat som koncessionsgivande myndighet

(*) Det kinesiska organet National Remote Sensing Centre of China (NRSCC) och det israeliska företaget MATIMOP är medlemmar i det gemensamma företaget och sitter i dess styrelse, och deras rösträtt står i proportion till deras finansiella bidrag till företaget. Båda företagen har inledningsvis tecknat andelar på 5 miljoner euro.

(°) Bilaga till förordning (EG) nr 876/2002.

gentemot den framtida koncessionshavaren av satellitnavigeringstjänster. Den har dock inte ansvarat för utvecklingsfasen eller den forskningsverksamhet som är knuten till denna och de kommande faserna, och inte tilldelats de personalresurser och ekonomiska resurser som krävs för att dessa uppgifter skall kunna utföras.

1.6.2.2 Kommittén har inte hört om förslaget till rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 1321/2004 om inrättandet av strukturer för förvaltningen av de europeiska programmen för satellitbaserad radionavigering (KOM(2006) 261 slutlig). Därför är en granskning av ovannämnda förordning formellt inte föremål för detta yttrande.

1.7 EESK anser dock att det är nödvändigt att ändra förordning (EG) nr 1321/2004, för att garantera programmet Galileos kontinuitet och en lämplig överföring av gemensamma företaget Galileos verksamhet till tillsynsmyndigheten, och för att garantera att programmets utvecklingsfas slutförs på bästa sätt när det gemensamma företaget har avvecklats. Likaledes bör arbetsmetoderna och de rättsliga, tekniska och finansiella frågorna tydligt definieras efter den 31 december 2006, så att man kan underlätta slutförandet av de olika faserna och garantera att systemets drift blir optimal.

1.8 Kommittén betonar vikten av att kommissionen, det gemensamma företaget Galileo, Europeiska tillsynsmyndigheten för GNSS och Europeiska rymdorganisationen (ESA) på alla sätt verkar för att Galileo-systemet skall vara i full drift i slutet av 2010, vilket efterlystes i slutsatserna från rådet (transport och telekommunikation) den 12 oktober 2006. Rådet har också mottagit lagstiftningsförslag från kommissionen som syftar till att överföra den återstående verksamheten vid det gemensamma företaget Galileo till tillsynsmyndigheten under 2006.

1.9 Kommittén begär att bli informerad om utvecklingen av Galileo-programmet och den viktiga roll som Europeiska rymdorganisationen (ESA) spelar vid utformningen och utvecklingen av de europeiska programmen för satellitbaserad radionavigering (GNSS). EESK önskar dessutom bli rådfrågad om den grönbok om tillämpningarna av Galileo-programmet som kommissionen ämnar offentliggöra före slutet av 2006 (°).

2. Motivering

2.1 Ända från början har EESK följt hur det europeiska programmet Galileo för satellitnavigering och positionsbestämning har skapats och utvecklats. Kommittén har erkänt dess strategiskt viktiga roll för det europeiska systemets konkurrenskraft, både när det gäller dess innovativa, sysselsättningsmässiga och sociala återverkningar och den förbättrade livskvaliteten för medborgarna.

(°) Se rådets slutsatser om framstegen med Galileo-programmet, Luxemburg, 12 oktober 2006 (finns ej tillgängliga på svenska).

2.2 Programmet Galileo omfattar följande fyra faser:

- Utformningsfasen inleddes 1999, avslutades 2001 och omfattade utformningen av hela systemets arkitektur och de fem typerna av tjänster (som kommer att beskrivas längre fram). Denna fas finansierades huvudsakligen genom gemenskapens femte ramprogram för FoTU 1998–2002.
- Utvecklings- och valideringsfasen inleddes 2002, skulle ha avslutats 2005 och omfattar utveckling av satelliter och markkomponenter samt validering av systemet i omloppsbanan. På grund av upprepade förseningar kommer denna fas att avslutas i början av 2009. De offentliga anslagen från EU och ESA – som ursprungligen uppgick till 1,2 miljarder euro samt hundra miljoner euro från sjätte ramprogrammet för FoTU 2002–2006 – kommer att uppgå till 1,5 miljarder euro. Till och med den 31 december förvaltas medlen av det gemensamma företaget Galileo, från den 1 januari 2007 av tillsynsmyndigheten. När det gäller den första experimentaltelliten, GIOVE-A, har huvuduppdraget redan slutförts. Nu bör några tekniska aspekter kompletteras för att genomförandet av projektet skall kunna fortsättas.
- Installationsfasen, som omfattar tillverkning och uppskjutning av satelliterna i konstellationen samt fullständig installation av systemets markutrustning. Denna fas skulle pågå från 2006 till 2007 men kommer i stället att genomföras under 2009 och 2010. Det totala finansieringsbeloppet är 2,1 miljarder euro. En tredjedel, dvs. 700 miljoner euro, betalas via gemenskapsbudgeten, och de övriga två tredjedelarna, dvs. cirka 1,4 miljarder euro, betalas av privata konsortier. Installationsfasen och den därpå följande driftsfasen kommer att bli föremål för en koncession som varar i cirka tjugo år. Tillsynsmyndigheten kommer att vara koncessionsgivande myndighet.
- Driftsfasen, som inte kommer att kunna inledas före slutet av 2010, kommer att innebära årliga drifts- och underhållskostnader på cirka 220 miljoner euro. Kostnaderna skall helt och hållet bäras av de privata aktörerna, med undantag av ett särskilt ekonomiskt tillskott från EU för de första åren i denna fas, i enlighet med de beslut som kommer att fattas om EU:s budgetplan för 2007–2013.

2.3 Det är mycket oroväckande att utvecklings- och valideringsfasen har blivit så försenad och att driftsfaserna därmed också försenas. Denna situation innebär att det sker en förskjutning som påverkar den allmänna tidsplanen för projektet negativt. Genomförandet av ett exceptionellt instrument skjuts upp, ett instrument som i sig förenar den europeiska forskningens kompetens och resultat, och som kan garantera framgång på världsmarknaden för satellitnavigeringsrelaterade produkter och tjänster. Värdet av denna marknad uppgick 2005 till 60

miljarder euro, med en årlig ökning på 25 % och 150 000 nya jobb enbart i EU, främst inom högteknologi-, forsknings- och tjänstesektorerna.

2.4 Kommittén är ännu mer oroad över den osäkerhet som råder när det gäller arbetsformer och rättsliga, tekniska och finansiella frågor, något som kommittén nyligen påpekat i ett yttrande⁽⁷⁾. Den osäkra situationen omfattar både det gemensamma företaget och tillsynsmyndigheten, och om den inte åtgärdas under 2006 finns det en risk för att den kommer att inverka negativt på slutförandet av de olika faser som planerats för att garantera optimal drift av systemet, ett system som kan spela en avgörande roll när det gäller att förverkliga en europeisk kunskapsbaserad ekonomi med större internationell konkurrenskraft.

2.5 EESK har redan haft tillfälle att påpeka att privata komponenter bör knytas till utvecklingen och driften av systemet från och med det gemensamma företagets avveckling. På så sätt kan man garantera kontinuerligt stöd under genomförandefaserna, eftersom Galileo är det största europeiska projektet inom ramen för ett offentlig-privat partnerskap.

2.6 Det gemensamma företaget Galileo inrättades efter utformningsfasen i maj 2002 för en fyraårsperiod, i enlighet med artikel 171 i EG-fördraget, genom förordning (EG) nr 876/2002 och med EU och ESA⁽⁸⁾ som partner. Syftet var att "säkerställa enhetligheten i projektets ledning och ekonomiska kontroll under forsknings-, utvecklings- och demonstrationsfasen av Galileoprogrammet, och för detta ändamål (...) mobilisera de medel som avsatts för detta program".

2.7 Det gemensamma företaget Galileo bildades för att slutföra Galileoprogrammets utvecklingsfas och förbereda de följande faserna, med följande två huvuduppgifter:

- Övervaka och samordna den forsknings- och utvecklingsverksamhet som behövs, genom ett avtal med Europeiska rymdorganisationen som skall genomföra verksamheten.
- Sköta förfarandet för att välja ut den framtida koncessionshavaren.

2.8 I sin resolution om Handlingsplan för genomförande av den europeiska rymdpolitiken av den 29 januari 2004⁽⁹⁾ påpekar Europaparlamentet att programmet Galileo har en enorm betydelse för utvecklingen av industri, transporter och miljöskydd och för genomförandet av Lissabonstrategins mål. Parlamentet uppmanar även kommissionen och rådet att förse Galileo med effektiva strukturer, vid sidan av tillsynsmyndigheten, för att garantera verksamhetens öppenhet och systemets säkerhet⁽¹⁰⁾.

⁽⁷⁾ Kommitténs yttrande om "Programmet Galileo: att lyckas med inrättandet av Europeiska tillsynsmyndigheten" – CESE 1179/2006, 13.9.2006.

⁽⁸⁾ ESA är en förkortning för Europeiska rymdorganisationen.

⁽⁹⁾ P5_TA(2004)0054, 29.1.2004

⁽¹⁰⁾ Tillsynsmyndigheten och en skyddsmekanism som var föremål för rådets beslut av den 12 juli 2004.

2.9 Tillsynsmyndigheten inrättades genom förordning (EG) nr 1321/2004 av den 12 juli 2004 och har sedan mitten av 2006 tillvaratagit det allmännas intressen i fråga om de europeiska programmen för satellitbaserad radionavigering, Egnos och Galileo, och fungerat som koncessionsgivande myndighet gentemot den framtida koncessionshavaren av satellitnavigeringstjänster.

2.10 Den nuvarande förordningen medger dock inte att tillsynsmyndigheten deltar i utvecklingsfasen eller den forskningsverksamhet som är kopplad till denna och de kommande faserna, och myndigheten har inte tilldelats de personalresurser och ekonomiska resurser som krävs för att dessa uppgifter skall kunna utföras.

2.11 Förordningen om det gemensamma företaget Galileo ⁽¹⁾ föreskriver å andra sidan en fyraårsperiod som löpte ut i mitten av 2006, och förordningen borde därför förlängas så att man kan slutföra både förhandlingarna om val av koncessionsinnehavare och hela fasen för utveckling av satelliter och markkomponenter samt validering av systemet i omloppsbanan.

2.12 För att undvika ytterligare förseningar i projektets genomförande, och för att inte skapa osäkerhet i förhållandet mellan de olika komponenterna, anser kommittén att det krävs en snar och öppen översyn av förordningarna om det gemensamma företaget och tillsynsmyndigheten, varvid man måste bringa klarhet i överföringen av kompetens och förhållandena mellan de båda organen.

2.13 EESK ser positivt på målsättningarna i det förslag som behandlas i detta yttrande, som syftar till att undvika det resurs- och kompetenslöseri som skulle bli följderna om man förlängde verksamheten för det gemensamma företaget Galileo efter inrättandet av Europeiska tillsynsmyndigheten, som började fungera redan i mitten av 2006.

Bryssel den 26 oktober 2006

2.14 Kommittén anser dock att innehållet i förslaget är otillräckligt, både därför att det är begränsat till stadgarna för det gemensamma företaget, vilka bifogats förordning (EG) nr 876/2002, och därför att förslaget bör kopplas till översynen av förordningen om tillsynsmyndigheten. Kommittén har hittills inte hört om förslaget till översyn.

2.15 Som Galileoprogrammet nu ser ut kommer utvecklingsfasen inte att vara avslutad före 2008 års slut. Inte förrän då kommer man att kunna ta i drift de fyra satelliter som kommer att konstrueras och skjutas upp av Europeiska rymdorganisationen inom ramen för fasen "validering i omloppsbanan". Såsom stadgarna nu är formulerade skulle det gemensamma företaget därför inte avsluta sin verksamhet före 2008 års slut, vilket innebär att dess livslängd skulle förlängas med omkring tre år i förhållande till de ursprungliga planerna.

2.16 Å andra sidan har tillsynsmyndigheten skapats för att tillvarata det allmännas intressen i fråga om de europeiska programmen för satellitbaserad radionavigering, Egnos och Galileo, och fungera som koncessionsgivande myndighet gentemot den framtida koncessionshavaren av satellitnavigeringstjänster, men den har inte ansvaret för utvecklingsfasen eller den forskningsverksamhet som är kopplad till denna och har inte tilldelats de personalresurser och ekonomiska resurser som krävs för att dessa uppgifter skall kunna utföras.

2.17 Kommittén delar rådets syn på vikten av att marknadsföra systemet för satellitnavigering för att det skall bli en kommersiell framgång, särskilt genom forskningsverksamhet. Större delen av de ekonomiska fördelarna med Galileo-programmet härrör enligt rådet från "tillämpningarna nedströms" ⁽¹²⁾.

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ GJU = Galileo Joint Undertaking.

⁽¹²⁾ Se rådets slutsatser om framstegen med Galileo-programmet, Luxemburg, 12 oktober 2006.